

METODOLOGIJA IZRADA SEMINARSKOG RADA

Katedra gospodarskih znanosti

Seminarska nastava

Izvor (relevantan za cijelu prezentaciju): Janović, T. (2013). Citiranje, parafraziranje i upućivanje na izvore u akademskim radovima, skripta, Manualia, Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb. Dostupno na: https://www.hrstud.unizg.hr/images/50014310/Citiranje_parafraziranje_i_upucivanje_na_izvor_e_skripta.pdf, 10.07.2017.; preuzeti dijelovi se stoga posebno ne navode, s obzirom da je Power Point prezentacija u potpunost utemeljena na navedenom dokumentu, a uputstva prilagođena za Oxfordski stil citiranja.

*Način citiranja koji je korišten u skripti temelji se na *Harvardskom stilu citiranja*, dok će se tijekom seminarske nastave koristiti *Oxfordski stil citiranja* temeljem kojeg su uputstva i prilagođena. U Oxfordskom sustavu elementi se navode u podrubnoj bilješci («fusnoti») koja se umeće na dno stranice ili na kraj teksta. U Hrvatskoj je još razmjerno rasprostranjena (osobito u humanističkim disciplinama), no u svijetu ima sve manje poklonika.

Uvodne napomene

Cilj:

1. vjerodostojno prenijeti sadržaj koji se citira ili parafrazira;
2. uputiti čitatelja na izvore s kojih su sadržaji preuzeti.

Napomena: načini citiranja obično nisu potpuno ujednačeni, tj. postoje različite inačice (varijacije), ovisno o instituciji odnosno autoru/-ici koji ga primjenjuju.

Načini navođenja:

- *Izravno navođenje ili citiranje*: standardizirani postupak u akademskom pisanju kojim se u akademski rad u neizmijenjenom obliku prenosi tekstovni ili drugi informacijski zaštićen sadržaj, pri čemu se navodi *uputa (referenca)* na bibliografski izvor s kojega je taj sadržaj preuzet.
- *Neizravno navođenje (parafraziranje)*: standardizirani postupak u akademskom pisanju kojim se s nekog bibliografskog izvora neizravno (prepričavanjem, sažimanjem, tumačenjem i sl.) u akademski rad prenosi tekstovni ili drugi zaštićen informacijski sadržaj, pri čemu se (osim ako je riječ o općepoznatom sadržaju) navodi *uputa (referenca) na taj izvor.*

Izravno navođenje (citiranje)

1

- Izravno navođenje ili citiranje – umetanje drugog teksta (tuđeg ili vlastitog) u matični tekst – jedan je od najvažnijih postupaka u akademskom pisanju. Tekst koji se umeće (*navod* ili *citata*), mora biti *istaknut* kako bi se jasno razlikovao od matičnog teksta.
- Isticanje se postiže na dva načina:
  - (a) stavljanjem citiranog teksta u *navodnike*,
  - (b) *izdvajanjem* citiranog teksta u zaseban odlomak, uvlačenjem tog odlomka prema desnom rubu stranice (u pravilu 1 do 2 cm u odnosu na matični tekst) te smanjivanjem proreda i veličine slovnog znaka (*fonta*).
  - Prvi se postupak primjenjuje ako je citirani tekst kraći od *tri do pet redaka*. Ako je citirani tekst duži od tri do pet redaka primjenjuje se drugi postupak. *U oba se slučaja obvezno navodi uputa (referenca) na izvor citata.*

Napomena: temeljno pravilo koje vrijedi za preuzimanje tekstovnih vrijedi i za preuzimanje netekstovnih sadržaja. To je *pravilo pozivanja na izvor* s kojega je neki sadržaj preuzet. U ppt se izraz »autor« upotrebljava kao da se odnosi na oba roda (muški i ženski) i na oba broja (jedinu i množinu).

Izravno navođenje (citiranje)

2

- Za neobjavljene ili nepouzđane izvore (npr. neobjavljeni tekst, bilješke s predavanja, powerpoint-prezentaciju, tekst pronađeni na internetu bez datuma nastanka i sl.) navodi se godina nastanka (ili ako je taj podatak nedostupan, godina preuzimanja teksta s izvora), link izvora (ukoliko je izvor s interneta), te datum preuzimanja.
- U slučaju da se citira prijevod nekog djela, osobito ako je riječ o klasičnom djelu svjetske znanosti ili kulture, uputa na izvor sadrži *obje godine*: i godinu prvog izdanja izvornog djela i, *odvojeno kosom crtom*, godinu izdanja prijevoda.
Broj stranica se navodi prema izdanju prijevoda.
- U slučaju da je autor citiranog izvora *nepoznat*, u uputi na izvor se umjesto autora navodi *naslov izvora* s godinom objave i brojem stranice. (Godina objave se od naslova odvaja zarezom ili zagradom).
- U slučaju da je riječ o tekstu više od troje autora, u uputi se navodi *samo prezime prvog autora* iza čega slijedi oznaka »**et al.**«*, dok se prezimena svih autora navode u odgovarajućoj bibliografskoj jedinici na kraju akademskog rada.

Napomena: *Skraćenica za »et alia«, što na latinskom znači »i drugi«.

- Citirani tekst ne mora biti kontinuirano (neprekinuto) citiran. Prema potrebi ga se može *prekidati*: bilo umetanjem jedne ili nekoliko riječi u citat (čak i unutar iste rečenice) bilo ispuštanjem dijelova citiranog teksta (jedne ili više riječi, čitave rečenice ili više njih).
  - Umjesto ispuštenog dijela teksta umeću se *tri točke u uglatim zagradama*, a dijelovi vlastitog teksta koji smo radi pojašnjenja dodali citatu umeću se u uglate zagrade.
  - Ispušteni tekst može se nalaziti na bilo kojem mjestu u citiranoj rečenici. Ako se nalazi na samom kraju rečenice, onda nakon tri točke u zagradama opet slijedi točka (za kraj rečenice).
  - U slučaju da se u citiranom tekstu želi istaknuti neka riječ ili više njih, ta se riječ odnosno te se riječi pišu *kurzivom (kosim slovima)*, a na kraju citata se, u zagradama dodaje napomena »**moje isticanje**« ili »**kurziv dodan**«, čime se čitatelju daje do znanja da istaknute dijelove citata nije istaknuo njihov autor, već autor koji ih je citirao.

Izravno navođenje (citiranje)

4

OPĆE PRAVILO CITIRANJA: *S citatima postupati oprezno i štedljivo!*

Nespretno, neopravdano ili preobilno umetanje dijelova drugih tekstova u vlastiti tekst obilježje je lošeg akademskog stila. Ako je autor akademskog rada u nedoumici treba li tuđi (ili čak vlastiti) tekst citirati ili parafrazirati, parafraza je u pravilu bolja opcija.

Neizravno navođenje (parafraziranje)

1

Neizravnim navođenjem ili parafraziranjem se *vlastitim izražajnim sredstvima* prenosi ideja, otkriće, teorija, objašnjenje, hipoteza, argument, dokaz, interpretacija, metoda ili se općenito u akademskom tekstu na relevantan način koristi tuđi informacijski sadržaj.

- *Prilikom neizravnog navođenja postoji obveza njegova vjerodostojnog prenošenja!*
- Moguće je prenijeti informacijski sadržaj utjelovljen u tuđem tekstu a da se pritom taj tekst ne reproducira u cijelosti i na način kako je to učinio njegov autor. Isto se odnosi i na bilo koji drugi izvor kojim se služimo pri parafraziranju, no informacijski sadržaj tuđeg teksta potrebno je prenijeti jasno i vjerodostojno, ali *vlastitim riječima i vlastitim stilističkim sredstvima, u skladu s ciljem vlastitog teksta.*

Neizravno navođenje (parafraziranje)

2

- Kao i kod izravnog citiranja, pri svakom neizravnom citiranju (tj. prepričavanju teksta ili nekog drugog sadržaja) *potrebno je navesti uputu (referencu) na izvor čiji se sadržaj parafrazira. To se čini na isti način kao i pri izravnom citiranju.*
- Prilikom neizravnog prenošenja tuđeg teksta potrebno je osobitu pažnju obratiti na to da čitatelju u svakom trenutku bude jasno je li odlomak koji trenutno čita napisan *sa stajališta autora matičnog teksta ili se u odlomku prepričava tuđi tekst.*
- *Za razliku od izravnog citiranog teksta koji je grafički jasno odvojen od matičnog teksta, neizravno citirani (parafrazirani) tekst nije moguće vizualno odvojiti od ostatka teksta.*
- Jedan od načina da se izbjegne brkanje parafraze s matičnim tekstom je *priprema ili najava parafraze: parafraziranom tekstu prethodi nekoliko rečenica koje imaju za cilj upozoriti čitatelja da se u tekstu koji slijedi ne navode stavovi autora akademskog rada, već se prepričavaju stavovi nekog drugog autora. Osim imena i prezimena tog autora, korisno je navesti i svrhu parafraze.*

Navođennje bibliografskih i drugih izvora

- Popis izvora korištenih u tekstu navodi se na kraju akademskog rada.
- Taj popis koji se ponekad naziva i *Literatura ili Bibliografija*, sadrži cjelovite bibliografske podatke o izvorima na koje je autor u samom tekstu skraćeno uputio čitatelja.
- Jedinice se navode *abecednim redom, prema prezimenu prvog autora, a za izvore bez autora prema prvom slovu naslova*. Za izvore istog autora najprije se navode bibliografske jedinice ranije godine izdanja (objave), a u slučaju da je riječ o izvorima istog autora i iste godine izdanja (objave), najprije se navode oni koji su ranije citirani, tj. oni čijoj godini izdanja (objave) je pridruženo slovo bliže početku abecede.

Navođenje bibliografskih i drugih izvora

2

- Tiskani izvori (uredničke i autorske knjige, časopisi i sl.) u pravilu vremenski prethode elektroničkima. Bibliografska jedinica za knjigu ili časopis u elektroničkom obliku sadrži iste ključne elemente kao i bibliografska jedinica za knjigu ili časopis u tiskanom obliku. Jedina specifičnost elektroničkog izvora je adresa internetske stranice kao ključan element identifikacije takvog izvora. **Ako postoji dvojba treba li navesti tiskani ili elektronički izvor istog teksta, tiskani izvor ima prednost jer je gotovo uvijek primarni izvor.**
- *Primarni izvori uvijek imaju prednost pred sekundarnim; tek ako je primarni izvor nepoznat navodi se sekundarni izvor. Inače se navodi ili primarni izvor ili (u slučaju da se koristio sekundarni izvor) oba izvora.*

Navođennje bibliografskih i drugih izvora

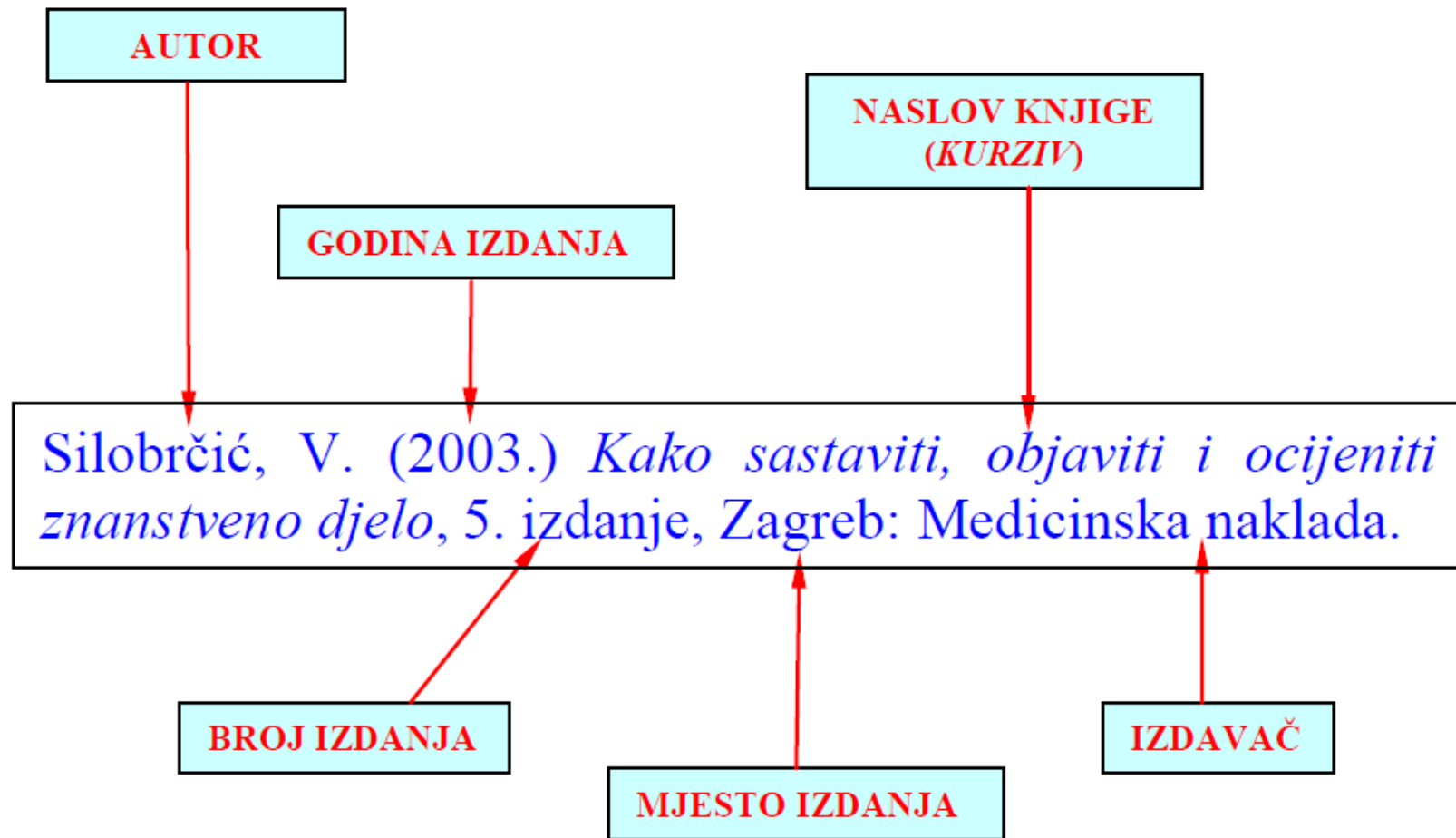
3

- Govoreći o pouzdanosti izvora, izvori koji su danas najproblematičniji jesu oni elektonički, posebice internetski – stoga *treba biti vrlo oprezan s preuzimanjem tekstovnih i drugih sadržaja s internetskih izvora te s pozivanjem na takve izvore u akademskom radu.*

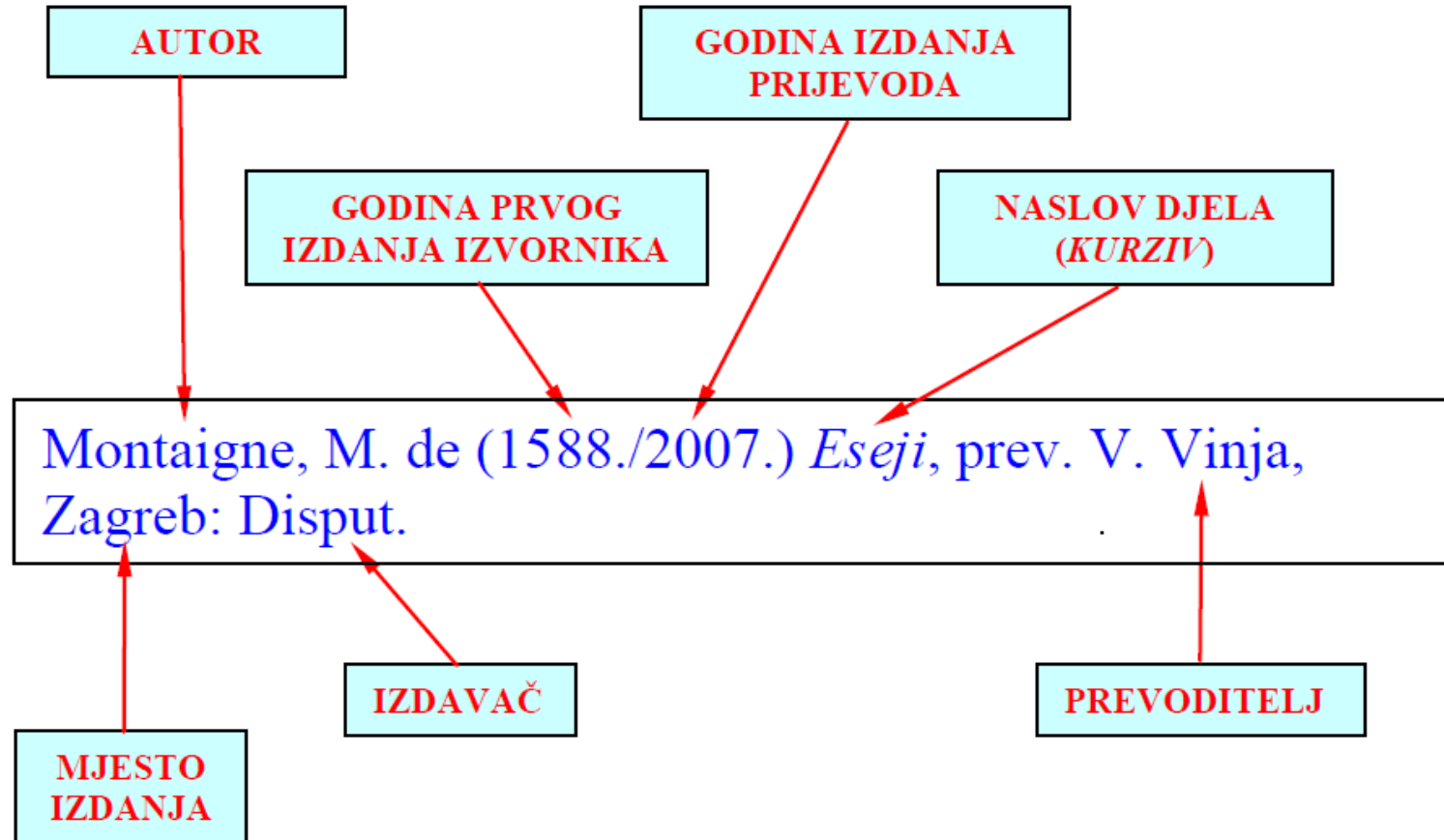
Napomena: prilikom preuzimanja internet izvora treba voditi računa o izvornosti dokumenta te ga pravovaljano citirati.

U nastavku se navode izabrani primjeri citiranja.

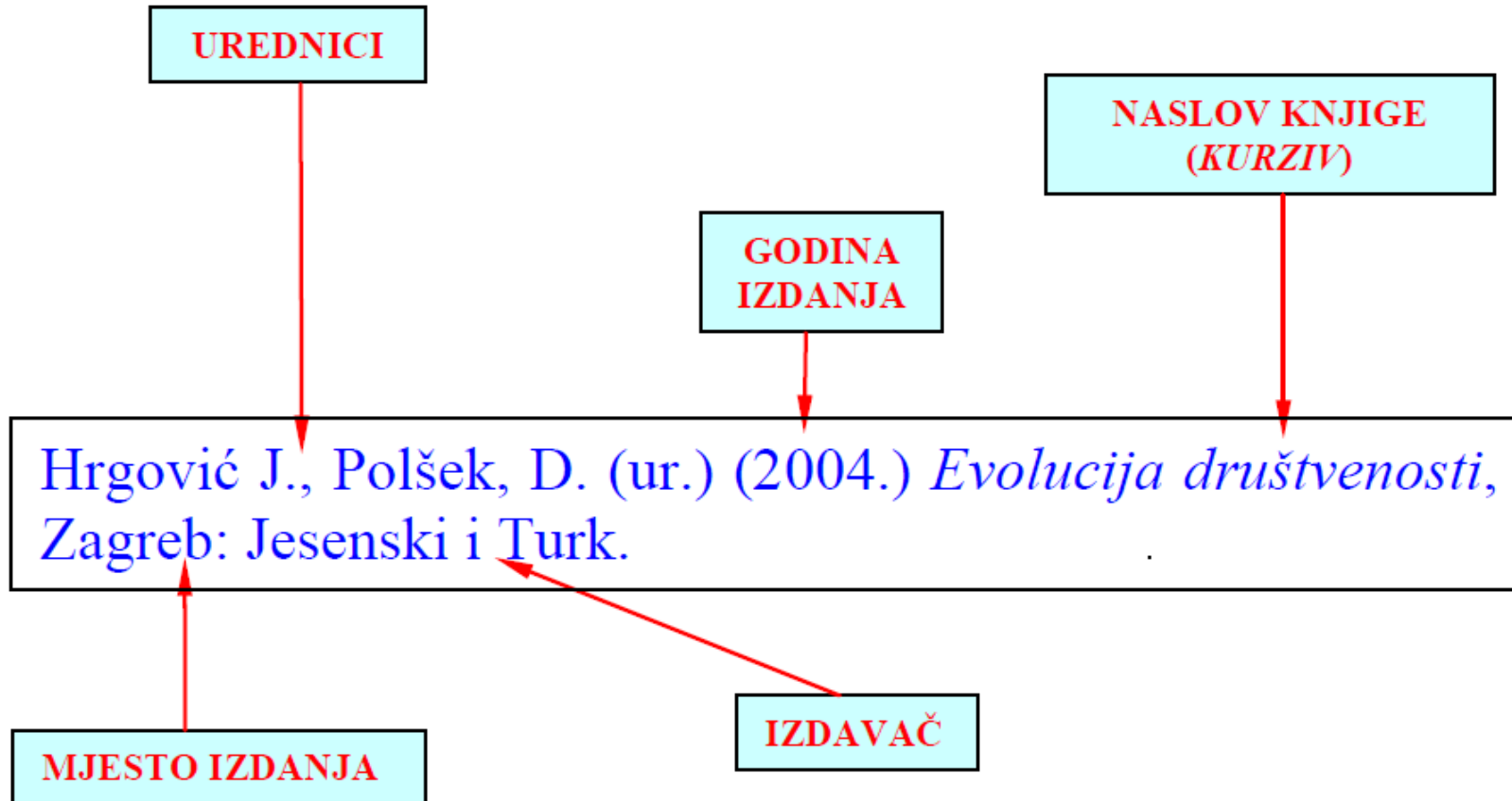
Bibliografska jedinica za autorsku knjigu

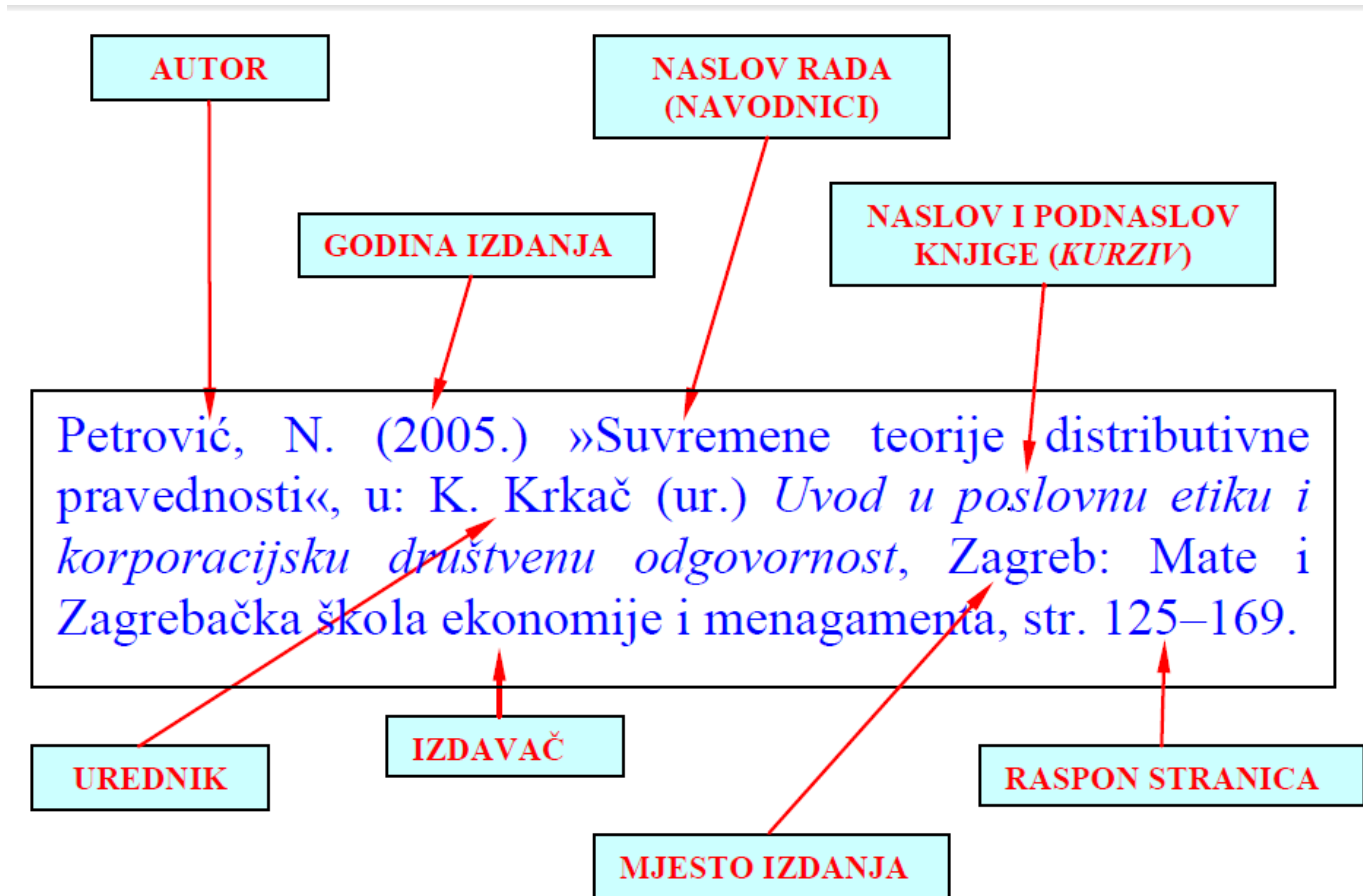
Bibliografska jedinica za prevedenu knjigu

Bibliografska jedinica za uredničku knjigu

Bibliografska jedinica za članak ili poglavlje u uredničkoj knjizi

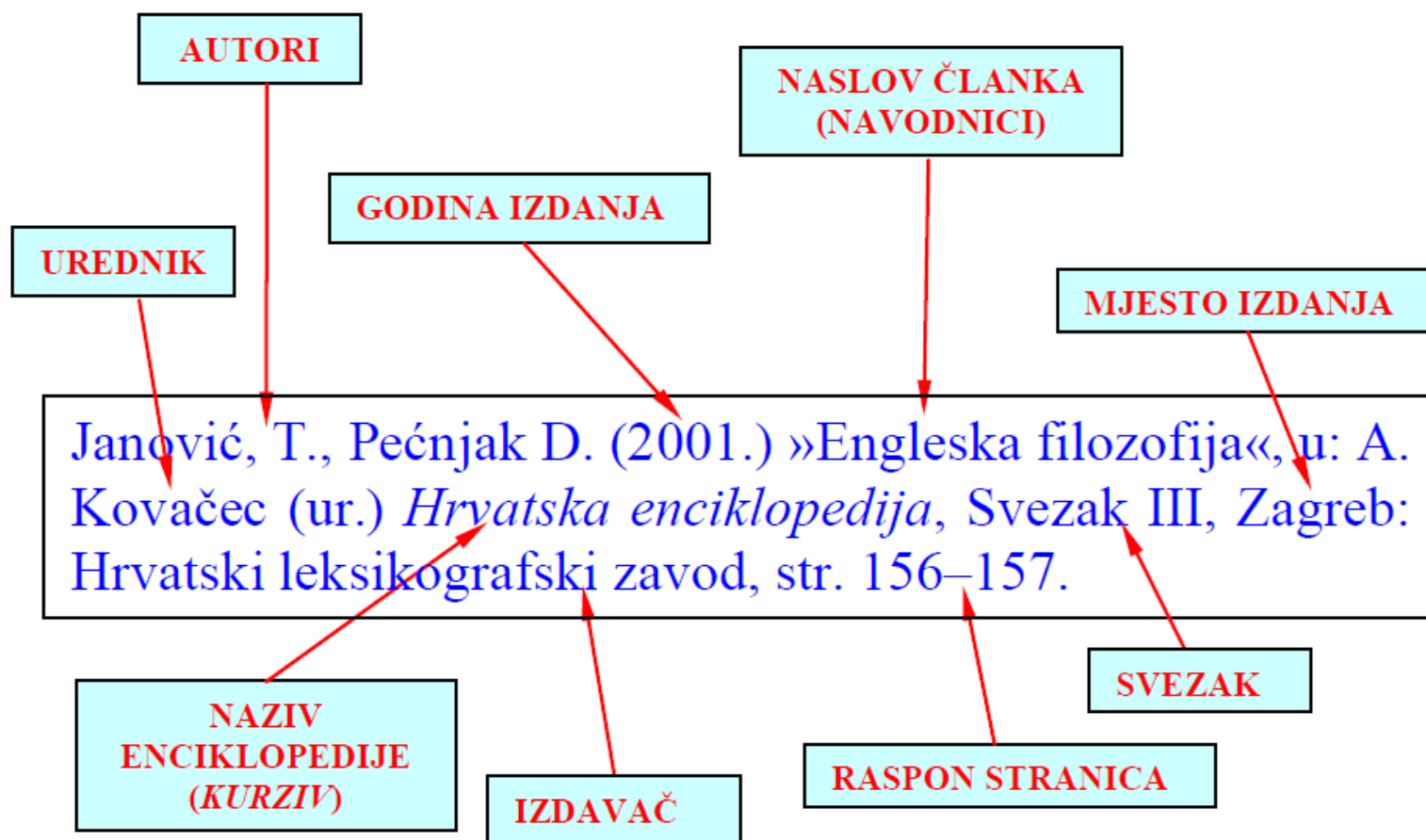

Bibliografska jedinica za rad u zborniku radova

Bibliografska jedinica za enciklopedijski članak

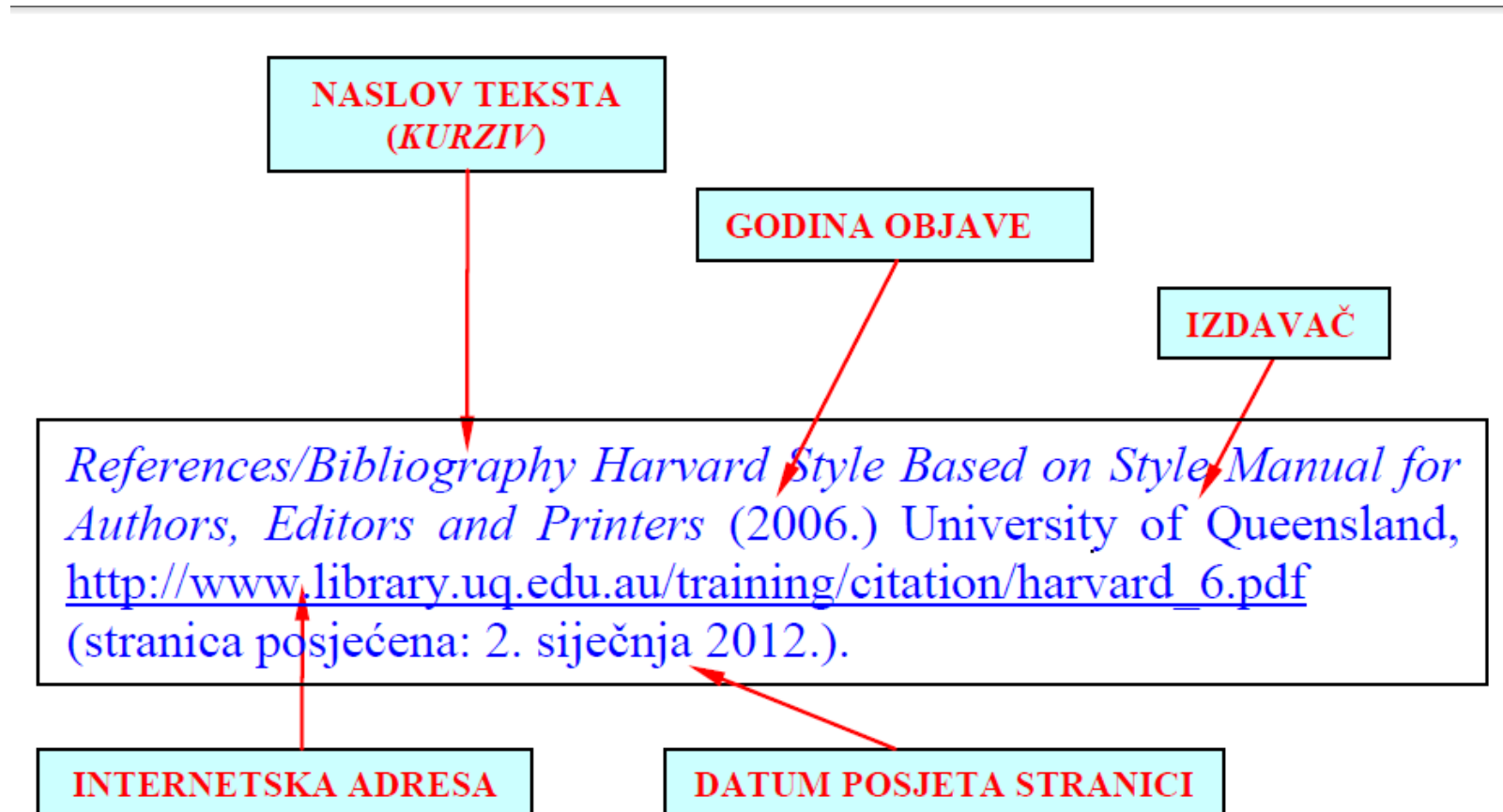
Bibliografska jedinica za rad u znanstvenom časopisu

Bibliografska jedinica za prvostupnički rad

Bibliografska jedinica za nepoznatog autora objavljenog na internetu

Bibliografska jedinica za tekst objavljen na internetskoj stranici izdavača

Bibliografska jedinica za rad u elektroničkom časopisu

